

# СВОБОДА

## УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVIII. Ч. 73. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 28-го березня 1940.



# SVOBODA

## UKRAINIAN DAILY

No. 73. Jersey City, N. J., Thursday, March 28, 1940.

VOL. XLVIII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода”: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Сомау: ВЕрген 4-1018. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE

### ПРОТИТРОСТОВИЙ ЗАКОН І ЮНІ

ВАШІНГТОН. — Окружний суд порішив, що закон Фолія, який говорить, що юні є вільні від протитростового закону Шермана, не дозволяє вповні юніям заводити в себе монополію на працю. В юніях мусить бути також певна конкуренція і мусить бути дозволене іншим людям, зорганізованим у сторонній юнії, домогатись праці від власників і з тим власниками добиватись колективних контрактів праці. Колиб цей дозвіл дістали виключно дві більші юніїні організації, А.Ф.П. і К.П.О., то тоді готов на робітничім ринку запанувати монополія і ті, що не мають праці, булиб цілком відсунені від змагань за працю.

### КОНГРЕСОВІ НАСТРОЇ.

ВАШІНГТОН. — У минулих місяцях з боку конгресу відбувались перевірки праці комітетів взаємовідносин праці, в часі яких висказано чимало критики на адресу згаданих комітетів та осуджувано засадничо закон Вагнера, на основі якого їх створено. Тепер відбулось у конгресі перше голосування над грінми, яких ждава головний комітет взаємовідносин праці для своїх агентів, в цілі подорожування і провірювання відносин між робітниками та прадавцями. Конгрес великою більшістю голосів відкинув пропонувану суму і грошей на ту ціль не додав. Це беруть як знак, що конгрес ставиться холодно до комітетів взаємовідносин праці.

### ПРАЦЯ НЬЮЙОРСЬКОЇ ЛЕГІСЛЯТУРИ.

ОЛБАНІ. — Ньюйорська легіслатура закінчує свою біжучу сесію і правдоподібно, що під кінець цього тижня розідеється. В часі цієї сесії вона ухвалила 108 законів. Серед них є закон, який забороняє на радіо подавати фальшиві оголошення; інший закон дає право кожному чоловікові, який десь довідався, що прокуратура робить довкола нього дододження за злочинний злочин, являється перед лавою присяглих і зложити зізнання. Колиб йому цього відмовили, то пізніший засуд лавою присяглих буде неважний. Цей закон ухвалено тому, що в багатьох випадках прокуратура розпочинає проти когось слідство, опісля те слідство закінчує, бо воно доведе невинність даної людини, однак в часі слідства вже кінено підозріння на чоловіка і він на тім терпить.

### ДАЕС БОРЕТЬСЯ З КОМУНІСТАМИ.

ВАШІНГТОН. — Голова комітету дослідів неамериканських активностей, Даес, заявив, що комуністичні лідери в Америці мусять точно відповідати на поставлені їм запити, інакше підуть до тюрми. Даес казав, що це дивно, що чужі держави мають точний список американських комуністів, яких є ко-ло сто тисяч, а американський уряд їх не може дістати. Даес говорив, що буде жадати списку і від інших організацій, що ведуть „неамериканську активність”.

### ПЕРЕМОГА ЛІБЕРАЛІВ У КАНАДІ.

ОТАВА. — В загальних виборах вийшли цілковитими переможцями канадйські ліберали, з Мек-Кензі Кінгом на чолі, які передтим мали владу в руках. Вони вийшли з виборів значно сильнішими, ніж були передтим. Консерватисти, з Меніоном на чолі, які досить гостро перед виборами критикували лібералів за спосіб ведення війни, вийшли розгромлені з виборів, так, що навіть їх головний лідер Меніон не вийшов послом. Меніон погратулював Мек-Кензієві і казав, що хоч програв, то тишиться, що в Канаді далі панує демократична система.

### МЕКСИКО КОНФІСКУЄ АМЕРИКАНСЬКЕ МАЙНО.

МЕКСИКО СІТІ. — Мексиканський уряд знов сконфіскував велике майно, що належало до американо-кських громадян. Цим разом це не були кпальні, тільки великі земельні простори і ліси, що вносили півтора мільона акрів. Вони належали до трьох американських уділових компаній. Тепер уділи тих компаній цілком стратять на вартості.

### ВИБУХ НА КОНТРОРПЕДОВЦІ.

НЮПОРТ (Род Айленд). — На контрорпедовці „King” вибух збірник газів і вбив одного моряка, а п'ятох поранив. Між ними деякого тяжко. Також ушкодив передню частину корабля.

### НОВА БОМБА.

БОЛТИМОР. — Винахідник Барлов демонстрував перед кількадесятьма журналістами свій найновіший винахід, нову бомбу, яка, за його словами, має страшнішу нищильну силу ніж якийнебудь інший винахід, знайдений чоловіком. З свого вибухового матеріалу він зробив кілька бомб, різної величини. Одна з них, дуже мала, що важила вісім унцій, рознесла телеграфічний стовп на куски, кидаючи кусками на 150 стіп угору. Інша, п'ять фунтова, завдала ще страшніші ушкодження. Барлов казав, що 1,000-фунтова бомба знищить усяке життя на тисячу стіп довкруги.

### ПОЛУДНЕВО-АМЕРИКАНСЬКІ „ВИБОРИ”.

ЛЯ ПАЗ (Болівія). — Тут викрито військовий заговор, який мав на мені повалити нововибраного президента, ген. Еріка Пенаранда. Заговор плянував полк. Пінто. Його самого і спільників арештовано.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Бразилійський уряд Гетулія Варги подав до загального відома, що в одній із бразилійських провінцій, Сао Павльо, викрито заговор, який мав на цілі повалити режим Варги. Заговор здушено в зародку.

### НОВА ТОРПЕДОВА ЛОДКА.

НЮ ОРЛЕНС. — Американські морські власті випробували нову маленьку торпедову лодку, яка може пересічно робити 45 миль на годину, а вразі біди може робити і 60 миль на годину, себто плеще так скоро, немов авто. Лодка має при тім знаменитий механізм, при допоміж якого може пускати смертоносні торпеди проти найтяжчих чужих бойових кораблів. Спроби були задовільні і тепер влада буде будувати таких лодок більше.

### ЗА ОБМЕЖЕННЯ „ГАДЮЧОГО КУЛЬТУ”

У стейтській легіслатурі Кентукі вніс сенатор Джовніс проект закону, що має заборонити приналежність до культу, котрого члени виставляють або пописуються ідовитими гадюками.

Каже сенатор Джовніс, що цього роду культ поплизся останніми днями в стейтах Кентукі, Флориди, Джорджії й Теннесі. Він спирає свій проект просто на вимогах безпеки, бо, мовляв, багатьох проловників цієї релігії покусали ідовиті гадюки.

### САМОГУБЕЦЬ УБИВ ТРОЄ ЛЮДЕЙ

Меколм МекДугел, безробітний мешканець Торонта, в Канаді, у розлуці через безробіття й сварку з жіною заткав найменшу шпарку в своїм мешканні й коли його троє дітей пішли спати, напустив до мешкання світляного газу. Його застали неживим. Всі діти теж були без душі. Наймолдше лежало йому на руках.

### БІЛІНГЗ ОЖЕНИВСЯ

Ворен Білінгз, що свого часу набрав широкого розголосу через те, що попав у досмертну вязницю разом з Томою Мунієм, оженився в Ріно, Невада, з панною Джозефіною Рудольф. Молодий має 46 років, молода 43.

### ПРИКРАШУЮТЬ ВУЛИЦЮ

Відколи в Нью Йорку знесено будову надземної залізничної Шестій Евею, власники домів при тій вулиці стараються цю вулицю прикрасити. Недавно вони зорганізувались в спеціальне товариство, що тепер виробляє загальні плани прикрашення цієї вулиці. За тими планами, на долині міста, в так званому Грінч Виледжу, маєтсь захвати давній характер „села”.

### ІХАЛА 15,000 МІЛЬ ДО ЛІКАРЯ

До Бостону приїхала літаком 11-літня Луїса Шефер, щоб дати лікувати лікарям в одній місцевій клініці. Вона вийшла першою з міста Сідні, в Австралії, й перебрала до лікаря дорогу 15,000 миль. Під час цієї подорожі вона часто була без притомності й по привезенні їх до шпиталю лікарям треба було її привертати до пам'яті.

### НЕМА СІНА В СТОЗІ?

У Мексику об'являється недостача газоліни. Державні залізничі кажуть, що це є наслідок невідомості залізничі до-ставити земного олію. Через недостачу газоліни сотки атв і троків не можуть їхати.

### ЩЕ ПРО „АДМІРАЛА ГРАФА СПЕ”.

ЛОНДОН. — Бритійська адміраліція подає, що німецькі воєнки на військовому кораблі „Адмірал Граф Спе” збунтувались і не хотіли пробиватись у боротьбі з англійськими кораблями. І тому корабель розсаджено. У Берліні кажуть, що це твердження — „нісенітниця”.

### ЩОБ РЯТУВАТИСЯ ВІД ПРАЦІ

Артур Клей, начальник в'язниці „Малий Алкатрас” у Даласі, Джорджія, здивувався, коли одного дня двох його в'язнів зломали собі ногу. Розсліди показали, що в'язні зломали собі ноги самі, щоб звільнитись від важкої праці при ломанні каменів. Одному з в'язнів, що пробував зробити те саме, не повелось, і він не дістався до шпиталю, де тепер складаються чотири такі в'язні з розломаними ногами.

### НЕ ВІЛЬНО УРЯДНИКОВІ ЗАПИСУВАТИ СУСІДА

Федеральне бюро перепису видало розпорядок, що ніякий енумератор перепису не має права робити перепису своїх сусідів. Уряд хоче в цей спосіб унеможливити пускання сплетень урядовцями перепису.

### САМОГУБСТВО ЧЕРЕЗ КЛІНИ

Коли власник підприємства „Милт Ковм. Манюфакчеринг Ко.” у Нью Йорку відкрив рано свій бізнес, він застав там свого 43-літнього формана, Арістиду Блейні, без життя, повішеного на п'яску. На столі була порожня фляшка вина й записка до жінки повішеного, в котрій він пояснив жінці, що віннається, бо боїться, що його мають арештувати за вбивство. Детективи дізнались, що від смерті 23-літньої книговодки підприємства панни Френсис Маркс, товариші Блейні покліпали собі з нього, немовби це він її убив.

### СНІГОВИЦІ ВІДТИНАЮТЬ МІСТА

Через величезні снігові бурі, що навістили в неділю горішню частину стейту Нью Йорк, міста Ютика й Ром були довший час зосім відтіті від світу. Всі дороги були так завалені снігами, що ніхто не міг ними проїхати.



### НЕВІДОМОМУ ЖОВНІРОВІ.

З огляду на недугу президента, пані Рузвельтова з губернатором Вірджинії, Джеймсом Прайсом, зложила на Великдень вінець на гріб Невідомого Жовніра в Арлінгтоні.

### ВИАРЕШТОВУЮТЬ ГАЛИЦЬКИХ УКРАЇНЦІВ У ДОНБАСІ

СТОКГОЛЬМ (Швеція). — З того, що подає часопис „Афтенбладет”, виходить, що советська влада розпочала масові арешти в Донбасі серед тих українських робітників, що їх спроваджено з Галичини. Влада обвинувачує галицьких українців у саботажній акції, зокрема приписує їх терористичній акції вибух в одній із копалень, яка цілком знищена наслідком цього вибуху, при чому згинули два інженіри.

### „МАСОВЕ” ГОЛОСУВАННЯ.

МОСКВА. — Советська пресова агенція подає, що в голосуванні на західно-українських землях взяли участь 96% управнених до голосування.

### ОБЕДНУЮТЬСЯ З „КАПІТАЛІСТИЧНОЮ ГНИЛЛЮ”.

ЛОНДОН. — Досі у Советях не виставляли німецьких вагнерівських опер, бо вони вважались „наїстичніми”, такими, що віддавали духа наїстичської філософії. Ось тому були заборонені вистави опер Ріхарда Вагнера, найбільшого німецького оперового композитора, що являвся для Советів „уосібленням капіталістичної гнилі”. Та часи тепер змінились. Советський оперовий театр почав уже виставляти й опери Вагнера.

### ВИБОРИ І ТЕАТР.

КИЇВ. — Коли ще лишеться про західно-українські справи, то хіба про те, як ідуть театральні вистави, чи як голосують. Це головні теми. Позатим нічого цікавого.

### ЧИ НЕ ЗРИВАЮТЬ ІЗ СОВЕТАМИ?

МОСКВА. — Офіційний советський комунікат подає, що французький уряд зажадав відкликання з Парижу советського амбасадора Якова Суріца, як особи в Франції непожаданої. І то на тій підставі, що Суріц вислав був до советського уряду з нагоди закінчення фініської-советської війни телеграму, в якій витав уряд з перемогою і поразкою для французько-англійської спільної „возможних підбехтувачів”. Суріца відкликано. Нема сумніву, що не буде назначений другий амбасадор, бо Франція його не затвердить. Це пізнати найкраще по французькій пресі, яка домагається цілковитого зрвання дипломатичних зносин із Советами.

### ОХОРОНЯВ КОМУНІСТИЧНУ ПАРТІЮ.

ПАРИЖ. — Французька преса розписується широко про советську шпигунську роботу в Франції, ведену під охороною посольської нетикальності, себто під охороною советської амбасаді і советських дипломатичних та торговельних агентів. Советський амбасадор Суріц відгрозювався в 1938 р. французькому урядові тим, що колиб цей уряд розв'язав комуністичну партію, то Совети вважатимуть це „ворожим актом” і закінуть політичний договір з Францією в справі взаємної безпеки перед нападом.

### НЕ БУДЕ ДРУГОЇ ФІНЛЯНДІ.

ПАРИЖ. — Аліанти запевняють, що те, що сталося з нападом Советів на Фінляндію, не повториться з ніяким другим нейтральним краєм. Якщоб Німеччина чи Совети напали на такий край, аліанти зараз зачнуть з нападником воювати. Значить, що колиб Німеччина чи Росія напали на Румунію, аліантські війська відразу вступлять на румунську територію, не ждучи, чи Румунія їх покліне.

### ПРОПАГАНДА ПРОТИ ВІЙНИ.

ЛОНДОН. — Акція за припинення війни набирає поваги. Уряд її не спить, як довго вона ведена в законних границях і не опіра на неправдивих фактах чи документах. Законно свобода слова дозволяє таку пропаганду.

### „ЖИТТЄВИЙ ПРОСТІР”.

БУДАПЕШТ. — Мадяри зажурені тим, що постійно пишеться в світовій пресі про те, що Мадярищина є і буде „життєвим простором” Німеччини. Впливовий мадярський часопис „Пестер Ллойд” відповідає на те так: Треба вже раз ту справу внясити остаточно. Мадярищина не є ніяким „життєвим простором” Німеччини, як Німеччина не є „життєвим простором” Мадярищини. Тепер питання: чи це ділено що внясне?

### БУДУТЬ МЕНШЕ ПИТИ.

ЛОНДОН. — Споживання горівки (віски) буде обмежене. І стане дорожчим, бо ціна горівки піде вгору. Це одно з воєнних коненних заряджень.

### ВВІВНИК НІМЕЦЬКИХ АГЕНТІВ.

ПРАГА. — Населення Чехії було довший час у невпевності, чи не прийдеться йому понести кару за вбивство двох членів німецького Гештапа (тайної німецької поліції), що їх хтось убив на чесько-німецькій границі. Крім того був ще напад на іншого німецького агента з наміром його вбити. Та тепер ніби мали знайти особу вбивника, який є чех Я. Смутек, що його шукає поліція. Урядово заявляють, що ті вчинки не мали політичного характеру, а були особистою пимстою.

### ТИЖДЕНЬ БЕЗ ЗАТОПЛЕНЬ.

ЛОНДОН. — Англійське командування подає, що впродовж останнього тижня не було затоплення ні одного аліантського корабля. Тим дають пізнати, що оборонна акція аліантів на морі скріпилася.

**"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)**  
FOUNDED 1893  
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays  
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.  
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.  
Registered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.  
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.  
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103  
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.  
Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед  
поштою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.  
За оголошення редакція не відповідає.  
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.  
Тел. "Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.  
4-0807.  
З Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.  
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

## ВНУТРІШНЯ КРИЗА В АНГЛІЇ

З кінцем минулого тижня наспіли з Англії різні донесення, які вказують на дуже замітні тенденції серед англійсько-громадянства, які можуть мати далеко йдучі наслідки для дальшого перебігу й закінчення війни. Є ці донесення під деяким оглядом такі надзвичайні, що дехто не вагається назвати їх сенсаційними. Люди, що навикли до певних способів ведення війни, певно інколи не можуть назвати фактів, коли у ведучій війну країні підносяться зовсім виразні голоси за закінчення війни.

Наперед на зборах Партії Праці, що відбулися в Нотингемі, критиковано зовсім поважно ведення війни та становище заряду партії й послів тої партії в парламенті. По такій дискусії ухвалено резолюцію, котрою натоваровано війну як імперіалістичну.

Подібне становище заняла англійська юнія канцелярійних робітників, що відбувалася в тім самім часі в місті Лідс. Конвенція прийняла резолюцію за негайний мир та подала умови, на яких такий мир можна завести.

Коли становища цих двох груп можна ще пояснити тим, що вони близькі до соціалістів, то ще замітнішими треба признати як позначки суспільних тенденцій в Англії голоси на конвенції британської партії кооперації, коли на тій конвенції делегати, що представляли понад мільон і чверть мільона членів, заявили, теж за осудження теперішньої війни як імперіалістичної.

Як можна догадатися, вістки про ці події будуть мати величезне значіння для нутра Англії й для заграниці. Зрештою на тих самих конвенціях уже знайшлися люди, які вказали на значіння висказуваних настроїв. Іх певно не лишить невикористаними німецька й більшовицька пропаганда. І вони теж певно будуть мати велике значіння для нейтральних країн: ці краї певно добачать у них не що інше, як натяк, що нейтральні краї не можуть бути певними ніяких гарантій допомоги з боку Англії.

Ще далше йдучі наслідки можуть ці вискази мати для самого внутрішнього розвою Англії. З огляду на те, що такі голоси можуть легко поширитися в краї, а поза краєм набити державі багачко шкоди, перед краєм встає питання, чи має краї далі дозволити довати свободний вислів таким наставленням. Уже тепер появляється домагання, щоб державний уряд Англії поклав силою кінець цього роду висказам.

Англійський уряд покищо на таке дозволити не може; адже він виступає з кличем оборони демократії, свободи преси, слова, зборів і організації, і тому йому не легко тепер зробити щось таке, що моглоб означати, що Англія боїться, що дана народова свобода може легко бути повернена проти народу навіть у народі, що має такі старі демократичні традиції, як англійський.

## ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(7)  
Витарабанивши реторіку й під Боровицею, як козацький поетику в езуїтській колегії, дуже скоро прийняв собі Богдан лицарські остроги. Батько, що привів гетьманові Жолкевському загін очайдухів — добровольців під Цецору, поляг разом з гетьманом Діставши чигиринське селі, син бився під батьковою рукою мов тигр, й господарив на суботівському хуторі, не хвилюючись. Неодолемо муляв очі його добробуту, неодолемо не подобалися його звязки з виписниками, його часті, а заодно окутані таємничі виїзди. Всі бачили його популярність серед козаків і поспільства, та ніхто міг собі відповісти на питання — що привокує оті тисячі й тисячі, до скромного й засвідченого статечного, поміркованого в словах і вчинках чигиринського сотника.  
А тимчасом король Володимир Козацький як козацький писар підписував капітуляцію думали про великі речі. „Золотий спокій“, що ним до опляниці впливалася шляхта, наповняв їх турботою й неспокоєм. Шляхетська самоволя підіймала голову все вище корони, вище маєстату Речі-посполитої. Приборкана Україна хвилювалася й затискала пласку й тільки сліпий міг не бачити, що скоріше чи пізніше козацьчина зирветься до кривавої відплати. Але в Польщі всі поспішили й поглубили, мов заворожені, гуляючи над кратером вулкану.  
Прикоротити шляхті її „золото своєвольо“, привернути Україну почуття її людської гідності й вдячності припряті її до ридану Речі-посполитої, відродити традиції Ягайлонів, оживити великодержавні плани Баторого, оце були ті думи, що зганяли сон з лобів коронного канцлера Юрія Осолінського. Сам наче вирізаний з Плотарха, шукав собі союзника в чигиринському сотнику.  
Правда, оцінюючи Хмельницького як добру, биту карту, не закривав канцлер очей на її закритий оборот. Він знав, що з чигиринським сот-

## КАТОЛИЦЬКІ ЕПІСКОПИ Й ЕКОНОМІЧНИЙ ЛАД

Під таким заголовком обговорює Клерис Едвін Силкакс у торонтольській „Сатордей Найт“ плян робітничої організації за фахами, як це представлено було в заяві, виданій на конференції католицьких єпископів у Вашингтоні. Силкакс пише, що домагання 16 католицьких архієпископів і єпископів, щоб прийняти середньовічні цехи як перший крок у поладі наших економічних трудностей заслугою на основну застанову з боку всіх, як католиків так і не католиків. А далі стверджує, що в заяві єпископів нема багато нового поза те, що було сказане в п'ятисьом енцикліці „Рерум Новарум“ Льва XIII і „Квадрагезімо Анно“ Пія XI. Силкакс каже, що багато людей думають, хоч може неслухно, що це проголошення настало з таких чотирьох причин:

В останніх кількох роках як світські так і духовні члени церкви старанно студіювали принципи, виложені в обох енцикліках і рішені тепер борються за введення їх у життя; загальний упадок симпатій до російського комунізму робить теперішній час дуже вигідним до проголошення суспільству зо сторони католицької церкви чогось такого, що заступилоб комунізм; занадто сильне підкреслення значіння середньовічних цехів могло би викликати підозріння, що церква готує припорочити ту форму економічної організації для демократичних держав, яку прийняв у фашистських державах; бо відоме, що італійський фашизм є комбінацією католицького соціального вчення і синдикалізму. Сореля; звідси перед наближаючимися президентськими виборами є для церкви корисне преставити свої принципи економічної відбудови краю, щоб католики знали, чого вимагають від кандидата на президента.

Нема сумніву, що цей плян робітничої організації за фахами студіюють тепер сотки тисяч католиків і протестантів, бо це є один з тих найбільше вибиваючихся плянів економічної відбудови, які вринали в Північній Америці в останніх роках. Проголошення цього пляну є чимсь більше як маніфестом. Є це заклик до боротьби. По перечитанні його ніхто не відважиться перестити, що церква не причиняється до розриву наших економічних трудностей.

Що ж це за сили? Поперше, поділ праці в нинішніх часах є далеко більше скомплікований, ніж це було в середніх віках. Одно з таких основних питань щодо організації праці підніс був уже Джон Л. Льюїс у своїм старанні організувати робітників у промисловій юнії в протиприві до фахових юній. Завдання боротьби між С.І.О. і А.Ф.І. (промишловими юніями й Американською Федерацією Праці) виявляє одну трудність, яка може повстати, коли введуться цехи роботодавців і робітників. Тут, наприклад, є інженер, занятий у фабриці, що робить гумові колеса. Чи належить зачислити його до цеху роботодавців і робітників, що мають контроль над гумовим промислом, чи до цеху роботодавців і робітників, що мають нагляд над інженінгством? Або, коли вживеться ще драстичнішого прикладу, що дійсно трапився недавно в Злучених Державах, коли йшло про спенсіонування і соціальне забезпечення. Чи тактично церкві робітники, як сторожі, органісти і діяконки мають таке саме постійне становище,

як духовники, священники чи пастори?

### Стабілізація, чи поступ?

Характеристичною прикметою середньовічного цеху було те, що він устальовував економічний устрій, однак ця стабілізація відбувалася часто контом поступу. Кодекс деяких цехів робив застереження, що син фахівця був його наслідком і клієнти батька мали переходити на сина, а перетягування покунців до другого фахівця не похвалювалося. Тепер стабілізація нашого економічного ладу, контрольованого такими цехами, рішучо ослабляла б хід поступу і винаходу. Небезпека могла би бути велика й якщо ми держалися поділу на цехи, то мусили би подбати про забезпечення в тім устрою перед виключенням прогресу або проти вживання прогресу лише для користі членів цеху, замість народу як цілоти.

Далі: контроль даного промислу сама собою не досягає, кінечно питання капіталу і кредиту.

Ця проблема є фундаментальною в нашій модерній економіці, бо великі корпорації, які орудуєть кредитом, контролюють теж льокашій капіталу, а ролія, яку відгравав капітал і кредит у середніх віках, була дуже незначна. Частиною наших нинішніх трудностей є те, що забагато капіталу вкладається в невідповідні речі, як наприклад, на гармати, замість на масло; на кошпальні золоті, замість на будову домів. Заходять питання, в який спосіб у пропонуванні цеховій системі те все оминуть.

Вкінці наші фундаментальні економічні питання під теперішню хвилю є радше міжнародні, як національні (державні). Це може не є таке правдиве в Злучених Державах, як в інших країнах, однак це є частинно правдиве теж і в Злучених Державах. Національна (краєва) організація промислу в цехи зможе, або і не зможе, розв'язати наші домашні проблеми, однак без міжнародних організацій вона не зможе контролювати ціни на фермерських продуктів так і фабричних товарів. Щодо краєвих цехів у Німечці, то вони можуть, установити далеко нижчі ціни, як це могли би робити американські промисли з огляду на дежку виправу в розділі пайок їжі, або прийняття нижчого стандарту життя.

Важке й те, що система цехів, без огляду, чи застосуються її до різнорічних робітників чи до промислових робітників, або ні, може контролювати ціни лише до певної точки. Прикладом на це є організація фермерів у південній

Саскачевані в цехи від 1930 до 1938 рр., яка допомогла лише трохи усунути вбожество, спричинене посухою.

Але якщо навіть роботодавці і робітники засіли разом в один великий цех і уклали плян по інтелегентному, кооперативно й з посвятою для користі даного промислу, то проте не можемо мати певності, що вони не вживуть своєї сили поладити орудок для заперення власних привілеїв коштом добробуту загалу. Це передовсім могло би справдитись, якщо б вони контролювали якусь індустрію, від котрої загал є особливо залежний, як, наприклад, транспорт. Тут треба собі пригадати ухвалені і застосовані у часі страйку залізничних робітників. Закон Едмсона в Злучених Державах, від якого чи не починається загальна підвишка цін і руїна залізниць. Робітники не здавали собі тоді справи з того, що транспорт залізницями міг бути заступлений моторовими троками. Тому саме над цехами мусили би бути виконувана стисла контроль урядів, і то як краєвих так і понадкраєвих. Та якщо уряди будуть мати таку стислу контролю, то тут знову грозить небезпека усупільнення, якщо усупільнення є дійсно якоюсь небезпекою.

Єпископи підкреслюють у своїм маніфесті, що при розв'язці економічних трудностей суспільство мусить бути переняті принципами християнської моралі. За словами Силкакса, йде лише про те, чи ту християнську мораль буде толкуватися в ширшій, чи вужчій значінні. У середньовічних часах цехи були в переважній частині стисло християнські щодо свого членства і нехристиян до них не приймали. Тепер надійшов час, коли навіть у нашій соціальній думанні треба зробити різницю між тим, що є суттю християнське, а що лише номінально християнське. Це належить передов-

сім пам'ятати бо в заведенні християнського міжнародного ладу мусимо мати до діла з націями, що не роблять різниці щодо християнства, чи воно є ортодоксальне, чи еретичне.

І це треба пам'ятати, що деки не запобігли вбожеству в середніх віках. А й тепер в велика прогалина між великим багатством і страшною нуждою. Можливо, що цеї прогалини не дасться уникнути, та по марні наші надії на дійсно справедливіший розподіл. Можливо, що ми все будемо мусити мати в суспільній організації вбогих між собою, немічних, безсильних або неспасливих.

## ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Ген. В. Сікевич, Канада. — Ваш цінний пошук у справі одного Конгресу ми одержали саме в часі, коли такий Конгрес уже заперений, бо осмілено те порозуміння, до якого закликає. Добре було, щоб такий голос появилося в канадських газетах, а може допоміг би і там довести наше громадянство до замислення і спільної визвольної акції.

## ЯК ПОВІТРЯ ЧАСОМ ДУРИТЬ

Коли йдете в літі дорогою, то виглядає, що далеко, наперед, або позаду, долини на дорозі заповнені водою. У зимі часом виглядає, що йдете під великий горб, де горба звсім нема. А по теплих краях люди бачать часом і ліси, озера та села серед цілковитої пустині, бо горішні річки напри повітря наче дзеркало відітлюють далекі види у таких самих шарах повітря попри землю. Так діляють тені та річки шари повітря. Діляють, наче викривлені дзеркала.

**ПОВІДОМЛЕННЯ**  
ДЛЯ ВІДПІЛІВ 4, 25, 70, 170, 171, 196, 257, 270, 275, 286  
і 287 в JERSEY CITY, N. J.  
про  
**ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ**  
що відбудуться  
**В НЕДІЛЮ, 7. КВІТНЯ (APRIL 7, 1940)**  
в годині 2:30 пополудні  
В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ,  
181 Фліт Стріт  
Джерзі Сіті, Н. Дж.  
На ці збори повинні прийти всі урядники та члени вищих податних відділів. На зборах буде прийнятий та промовлятиме в організаційних справах головний секретар Д. Галичак. У справах об'єднання промовлятиме також окружний організатор П. Гриневич.  
Є важкі справи до поладження, а тому кожний член і кожний урядник повинен кінечно бути на цих зборах.  
73,80  
Головна канцелярія У. Н. Союзу.

ніком нелегка справа. Люди його покрову не надаються на бездумне знаряддя. Знають, чого хочуть і скермувати їх кудинесуду проти їхньої волі — неможливо. Однозгідність інтересів мусить бути очевидна. Такі люди не вдоволяються обіцянками, що раз ухоплять у руки, того вже не попустиять. На підступ мають власну зброю, кривдство не оплатиться. В зв'язках з ними треба здобути на щирість, або на ризико. Велика ставка, висока гра, тим ризиковніша, що не було ні вибору ні часу на кункаторство.

Тяжкі думи канцлера перервав дискретний стук у двері келі. Осолінський здригнувся. — Увійдіть! Двері без гамору розхилилися, на порозі ставув Любомицький і поклонився в пояс. — Нарешті! — виступив канцлер зпоза стола і простяг руку до гостя. — Шож, привезли Хмельницького? Все в порядку? — Привіз! Сотник чепуриться і передається по тяжкій дорозі. — Шож, говорили з ним?

Змінився?

— Тяжко відповісти, пане канцлер. З обличчя наче той сам. Не постарів, радше навпак. А що там під контушем, то вже самі побачите. Начебто більш мовчазний, як звичайно.

— Побачимо.

— Згадував про того шляхетку Чаплинського.

— Далі настає на сотника?

— Настає по давньому. Усіх проти нього настрочує, пакостить, як може.

Осолінський розвів безрадними руками.

— Така вам, вибачте, блошниця й чого доброго, все може попусувати. Відомо чейже, що — прима харітас аб его. Шож казав про те сотник?

— Пробував легковажити всім ті неприємності. Казав, що це ще нічого проти того, що інші терплять. Але видно, що йому та каналія глибоко в печінках засіла.

Хтось постукав. Любомицький прискочив до дверей і відчинив. На порозі ставув довгожданий гість. — Вітайте, вітайте, пане сотнику! — зрадів Осолінський.

ський, виходячи гостеві назустріч.

— Чолом бою, його милості. — промовив гість повагом, схилившись у пояс, пробував стиснути канцлерові коліна.

— Сідайте, будьте гостем, милий друже! — говорив канцлер, стискаючи голову сотника. Любомицький підсунув стільці. Гість виждав, поки сів канцлер, та сів і собі проти нього. Довгу хвилину панувала мовчанка.

— Шож новеньке, пане сотнику? — перебив мовчанку канцлер.

— У нас у степу, покищо, без новинки — відповів сотник, а канцлерові чомусь видалося, що гість підкреслив те „покищо“.

— Та перше, поки ви, пане канцлере, зволите мене повідомити про столинні новинки, рад би я почути — продовжав сотник, підіймаючись на ввес свій велитенський ріст — як здоровля його милості, всім найласкавіше пануючого короля?

Канцлер і Любомицький піднялися при тих словах з

— Його королівська милість — відповів урочисто Осолінський — з ласки божої здоров'я і доброї думки. Вас, пане сотнику, не забуває, вишими турботами турбується, в вашу щирі відданість йому і Речі-посполитій непохитно вірить та високо її цінить.

— Бог нехай сподобить Його Королівську Милість своєю ласкою небесною, а нам хай не поскупить спроби сплатити довг досмертної вдячності нашому Найяснішому Панові.

Хмельницький іще раз схилився у пояс, канцлер віддав чолом і сідаючи попросив сісти й гостя.

— Широ радію, пане сотнику, що находжу вас у розквітлому здоров'ю і силі.

— Життя моє й здоров'я до послуги Його Милості Короля — комплементував у сволю чергу Хмельницький.

— Радо цього слухаю, пане сотнику, бо саме бе година, що в ній зможете скласти докази своєї випробуваної відданості Королеві й Речі Посполитій.

(Дальше буде).

## РОЗХОДИ

| Виплати по смерт. запомог. | Грошові збороти | Платня поличних сил | Соціальне забезпеч. робітників | Україн. Weekly | Праці, дру- ки, видав- ки і т. п. | Виплати канцеляр. пошти і т. п. | Виплати на реаль- ності | Нагородні, лікві- рі т. п. | Акція і т. п. | Перенос за літ до У.Н.С. | Дивиден- да | Процент на бондах і моргедж. | Інші збороти | Обмінна вартість стабіль | Інвестиції в моргедж. | Інвестиції в бондах | Позички | Реальності | РАЗОМ      |
|----------------------------|-----------------|---------------------|--------------------------------|----------------|-----------------------------------|---------------------------------|-------------------------|----------------------------|---------------|--------------------------|-------------|------------------------------|--------------|--------------------------|-----------------------|---------------------|---------|------------|------------|
| Листопад                   | 200.00          | 128.05              | 337.05                         | 38.61          | 475.00                            | 232.66                          | 25.00                   | 171.30                     | 5.99          |                          | 12.25       | 66.67                        |              |                          | 10,200.00             | 25,250.00           |         |            | 11,692.58  |
| Вересень                   | 750.00          | 214.47              | 321.43                         |                | 475.00                            | 75.05                           | 25.00                   | 623.84                     |               |                          |             | 26.04                        |              |                          |                       | 27,210.33           |         |            | 27,210.33  |
| Жовтень                    |                 | 128.02              | 397.72                         |                | 475.00                            | 161.46                          | 25.00                   | 356.66                     |               |                          |             | 632.81                       |              |                          |                       | 2,926.67            |         |            | 2,926.67   |
| Листопад                   | 1,000.00        | 61.71               | 311.62                         | 39.08          | 475.00                            | 309.42                          | 25.00                   | 342.93                     | 19.20         |                          |             |                              |              |                          | 57,307.50             | 10,200.00           | 20.00   | 900.00     | 65,522.18  |
| Грудень                    |                 | 145.38              | 310.40                         |                | 475.00                            | 4.51                            | 25.00                   | 639.39                     |               |                          |             |                              |              |                          |                       |                     |         |            | 32,321.31  |
| Грудень                    |                 | 141.92              | 416.05                         | 38.41          | 475.00                            | 202.02                          | 50.00                   | 493.46                     | 2,536.45      | 7,130.00                 |             |                              | 5,000.00     | 595.00                   |                       |                     |         |            | 141,057.03 |
| Разом                      | 1,950.00        | 819.55              | 2,894.27                       | 116.10         | 2,850.00                          | 785.12                          | 175.00                  | 2,827.08                   | 2,561.64      |                          |             |                              | 5,000.00     | 10,333.00                |                       | 102,857.50          | 20.00   | 900.00     | 141,057.03 |

## МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. СОЮЗУ. — ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА РІК 1939-тий.

## ПРИХОДИ

| З місячних вкладок від членів | Процент від бондів | Процент від моргеджів | Чинні від реаль- ності | Процент з бондів | Процент від позичок | Заробок на бондах | Збороти  | Служб. моргеджів | Продаж і служб. бондів | Служб. позичок | Реальності | РАЗОМ      |
|-------------------------------|--------------------|-----------------------|------------------------|------------------|---------------------|-------------------|----------|------------------|------------------------|----------------|------------|------------|
| 1-ий 1/2 рік                  | 15,043.48          | 3,301.38              | 3,987.06               | 4,625.50         | 38.97               | 3.15              | 756.03   | 2,199.79         | 80,903.81              | 79.00          |            | 110,938.47 |
| 2-ий 1/2 рік                  | 15,561.41          | 10,473.71             | 4,458.93               | 4,588.50         | 32.73               | .80               | 721.00   | 3,970.91         | 82,565.81              | 20.00          | 900.00     | 128,303.50 |
| Разом                         | 30,604.89          | 13,775.09             | 8,445.99               | 9,214.00         | 81.70               | 3.95              | 1,477.03 | 5,000.00         | 163,469.62             | 99.00          | 900.00     | 239,241.97 |

## РОЗХОДИ

| Виплати по смерт. запомог. | Грошові збороти | Платня поличних сил | Соціальне забезпеч. робітників | Україн. Weekly | Праці, дру- ки, видав- ки і т. п. | Виплати канцеляр. пошти і т. п. | Виплати на реаль- ності | Нагородні, лікві- рі т. п. | Акція і т. п. | Перенос за літ до У.Н.С. | Дивиден- да | Процент на бондах і моргедж. | Інші збороти | Обмінна вартість стабіль | Інвестиції в моргедж. | Інвестиції в бондах | Позички | Реальності | РАЗОМ      |
|----------------------------|-----------------|---------------------|--------------------------------|----------------|-----------------------------------|---------------------------------|-------------------------|----------------------------|---------------|--------------------------|-------------|------------------------------|--------------|--------------------------|-----------------------|---------------------|---------|------------|------------|
| 1-ий 1/2 рік               | 3,769.00        | 827.85              | 2,249.20                       | 67.15          | 2,850.00                          | 578.57                          | 150.00                  | 2,506.45                   | 2,723.98      | 243.60                   |             | 332.00                       |              |                          | 61,850.62             | 102,957.50          | 20.00   | 900.00     | 79,956.67  |
| 2-ий 1/2 рік               | 1,950.00        | 819.55              | 2,094.27                       | 116.10         | 2,850.00                          | 785.12                          | 175.00                  | 2,827.08                   | 2,561.64      | 7,130.00                 | 2,020.50    | 1,057.52                     | 5,000.00     | 10,333.00                |                       | 164,608.12          | 20.00   | 900.00     | 141,057.03 |
| Разом                      | 5,719.00        | 1,647.40            | 4,343.47                       | 183.25         | 5,700.00                          | 1,363.69                        | 325.00                  | 5,333.53                   | 5,285.62      | 243.60                   | 2,020.50    | 1,057.52                     | 5,000.00     | 10,333.00                |                       | 164,608.12          | 20.00   | 900.00     | 221,013.70 |

## ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА ШІСТЬ МІСЯЦІВ 1939 РОКУ:

|                                             |              |
|---------------------------------------------|--------------|
| Готівка з кінцем червня 1939 р.             | \$ 77,922.03 |
| Прихід за час від 1 липня до 31 грудня 1939 | 128,303.80   |
| Разом                                       | \$206,225.83 |
| Розхід за час від 1 липня до 31 грудня 1939 | 141,057.03   |

## Готівка з кінцем 31 грудня 1939 р.

|                                                |              |
|------------------------------------------------|--------------|
| Готівка з кінцем 31 грудня 1939 р.             | \$ 65,168.80 |
| ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 1939 РІК:               |              |
| Готівка з кінцем грудня 1938 р.                | \$ 46,940.53 |
| Прихід за час від 1 січня до 31 грудня 1939 р. | 239,241.97   |

## Разом

|                                             |              |
|---------------------------------------------|--------------|
| Разом                                       | \$286,182.50 |
| Розхід за час від 1 січня до 31 грудня 1939 | 221,013.70   |
| Готівка з кінцем 31 грудня 1939 р.          | \$ 65,168.80 |

## Звіт з фонду бл. п. Семена Ядловського.

|                                                                                                            |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| З кінцем 31 грудня 1938 року було в цьому фонді                                                            | \$2,570.07 |
| Збірка на похороні бл. п. Марії Ядловської, жінки бл. п. Семена Ядловського, що померла 19. серпня 1939 р. | 31.75      |
| Процент з банку                                                                                            | 51.65      |

## З 31 грудня 1939 року цей фонд вносив

|                                       |            |
|---------------------------------------|------------|
| З 31 грудня 1939 року цей фонд вносив | \$2,653.47 |
|---------------------------------------|------------|

## Звіт Захисту-Сиротинця У. Н. Союзу.

|                                          |             |
|------------------------------------------|-------------|
| З 31 грудня 1938 року було в цьому фонді | \$35,201.58 |
| Процент з банків                         | 134.58      |
| Процент від бондів                       | 846.88      |
| Заробок на проданих бондах               | 1,558.75    |

## З 31 грудня 1939 року цей фонд вносив

|                                       |             |
|---------------------------------------|-------------|
| З 31 грудня 1939 року цей фонд вносив | \$37,741.79 |
|---------------------------------------|-------------|

## Згідно з банковими книжечками і банковими виказами готівка знаходиться в банках, котрі подаємо в цьому звіті. Банк, зазначений зіркою, це банк заморожений.

## Готівка У. Н. Союзу, старих і нових родів забезпечення, знаходиться в отсих банках:

| Імя банку:                    | Місцевість:         | Ч. кн.: | Конто:            | Назва фонду    | Сума:        | Разом:       |
|-------------------------------|---------------------|---------|-------------------|----------------|--------------|--------------|
| Peoples Trust Co.             | Shamokin, Pa.       | 558     | Sav. Dept.        | Mortuary Fd.   | \$ 4,739.46  | \$ 4,739.46  |
| Provident Inst. for Savings   | Jersey City, N. J.  | 182,746 | Sav. Dept.        | Adm. Fd.       | 3,194.74     |              |
| Provident Inst. for Savings   | Jersey City, N. J.  | 202,352 | Sav. Dept.        | Adm. Fd.       | 2,735.41     | 5,930.15     |
| First National Bank           | Jersey City, N. J.  | 656     | Sav. Dept.        | Indg. Fd.      | 1,402.91     |              |
| First National Bank           | Jersey City, N. J.  |         | Real Estate Dept. |                | 45,596.54    | 46,999.45    |
| Commercial Trust Co.          | Jersey City, N. J.  |         | Check Acc't       | Mort. Fd.      | 36,873.41    |              |
| Commercial Trust Co.          | Jersey City, N. J.  |         | Special Acc't     |                | 5,060.73     | 41,933.84    |
| Trust Co. of New Jersey       | Jersey City, N. J.  | 16,279  | Sav. Dept.        | Mort. Fd.      | 826.89       | 826.89       |
| Hudson County National Bank   | Jersey City, N. J.  |         | Check Acc't       | Mort. Fd.      | 11,177.69    | 11,177.69    |
| Elizabethport Banking Co.     | Elizabeth, N. J.    | 16,091  | Sav. Dept.        | Mort. Fd.      | 1,975.16     | 1,975.16     |
| Germania Mut. Saving          | Elizabeth, N. J.    | 4,564   | Sav. Dept.        | Mort. Fd.      | 14,643.71    | 14,643.71    |
| National State Bank           | Elizabeth, N. J.    | 6,482   | Sav. Dept.        | Reserve Fd.    | 979.24       | 979.24       |
| Central Home Trust Co.        | Elizabeth, N. J.    | 5,899   | Sav. Dept.        | Mort. Fd.      | 1,955.67     | 1,955.67     |
| Union County Trust Co.        | Elizabeth, N. J.    |         | Check Acc't       | National Fd.   | 5,612.92     | 5,612.92     |
| Fidelity Union Trust Co.      | Newark, N. J.       | 105,713 | Sav. Dept.        | Mort. Fd.      | 2,049.79     | 2,049.79     |
| Howard Sav. Institution       | Newark, N. J.       | 547,638 | Sav. Dept.        | Conven. Fd.    | 3,179.57     | 3,179.57     |
| Integrity Trust Co.           | Philadelphia, Pa.   |         | Check Acc't       | Indg. Fd.      | 10,856.50    | 10,856.50    |
| Chase National Bank           | New York, N. Y.     |         | Check Acc't       | Mort. Fd.      | 154,576.81   |              |
| Chase National Bank           | New York, N. Y.     |         | Check Acc't       | Dividend No. 4 | 10,411.45    | 161,987.96   |
| Irving Trust Co.              | New York, N. Y.     |         | Check Acc't       | Adm. Fd.       | 94,840.32    | 94,840.32    |
| Public Nat'l Bank & Trust Co. | New York, N. Y.     |         | Check Acc't       | Orphan's Fd.   | 7,676.22     | 7,676.22     |
| N. J. Title Guar. & Trust Co. | Jersey City, N. J.  | 20,600  | Sav. Dept.        | Adm. Fd.       | 7,512.71     |              |
| N. J. Title Guar. & Trust Co. | Jersey City, N. J.  |         | Check Acc't       | Concord Fd.    | 4,472.46     | 11,985.17    |
| Guaranty Trust Co.            | New York, N. Y.     |         | Check Acc't       | Mort. Fd.      | 103,325.82   | 103,325.82   |
| Bankers Trust Co.             | New York, N. Y.     |         | Check Acc't       | Mort. Fd.      | 112,919.48   | 112,919.48   |
| Royal Bank of Canada          | Toronto, Ont., Can. |         | Check Acc't       |                | 585.98       | 585.98       |
| Total                         |                     |         |                   |                | \$645,886.19 | \$645,886.19 |

## Готівка молодечого департаменту У. Н. С. знаходиться в отсих банках:

| Імя банку:                    | Місцевість:         | Ч. кн.: | Конто:        | Назва фонду | Сума:       | Разом:      |
|-------------------------------|---------------------|---------|---------------|-------------|-------------|-------------|
| Elizabeth Trust Co.           | Elizabeth, N. J.    | 3,730   | Sav. Dept.    | Mort. Fd.   | \$ 1,768.44 |             |
| Elizabeth Trust Co.           | Elizabeth, N. J.    | 10,474  | Sav. Dept.    | Mort. Fd.   | 963.94      | \$ 2,732.35 |
| Harmonia Mutual Sav. Ass'n    | Elizabeth, N. J.    | 24,446  | Sav. Dept.    | Adm. Fd.    | 24,898.96   | 24,898.96   |
| Union County Trust Co.        | Elizabeth, N. J.    |         | Check Acc't   | Adm. Fd.    | 3,252.96    | 3,252.96    |
| N. J. Title Guar. & Trust Co. | Jersey City, N. J.  | 18,336  | Sav. Dept.    | Adm. Fd.    | 4,036.90    |             |
| N. J. Title Guar. & Trust Co. | Jersey City, N. J.  |         | Check Acc't   | Adm. Fd.    | 1,310.78    |             |
| N. J. Title Guar. & Trust Co. | Jersey City, N. J.  |         | Special Acc't |             | 3,340.46    | 8,688.14    |
| Public Nat'l Bank & Trust Co. | New York, N. Y.     |         | Check Acc't   | Mort. Fd.   | 12,412.28   | 12,412.28   |
| First National Bank           | Jersey City, N. J.  |         | Check Acc't   |             | 5,504.28    | 5,504.28    |
| Commercial Trust Co.          | Jersey City, N. J.  |         | Special Acc't |             | 669.79      | 669.79      |
| Guaranty Trust Co.            | New York, N. Y.     |         | Check Acc't   |             | 7,289.71    | 7,289.71    |
| Royal Bank of Canada          | Toronto, Ont., Can. |         | Check Acc't   |             | 80.33       | 80.33       |
| Total                         |                     |         |               |             | \$65,168.80 | \$65,168.80 |

## Готівка Сиротинця-захисту У. Н. С. знаходиться в отсих банках:

| Імя банку:                         | Місцевість:   | Ч. кн.: | Конто:      | Сума:       | Разом:      |
|------------------------------------|---------------|---------|-------------|-------------|-------------|
| U. S. Newark & Essex Banking Co.   | Newark, N. J. | 20,360  | Sav. Dept.  | 3,576.25    | 3,576.25    |
| U. S. Saving Bank of Newark, N. J. | Newark, N. J. | 140,488 | Sav. Dept.  | 6,603.66    | 6,603.66    |
| Nat'l Newark & Essex Banking Co.   | Newark, N. J. |         | Check Acc't | 22,461.88   | 22,461.88   |
| Total                              |               |         |             | \$32,641.79 | \$32,641.79 |

## Фонд ім. С. Ядловського улькований:

| Імя банку:                  | Місцевість:        | Ч. кн.: | Конто:     | Сума:      | Разом:     |
|-----------------------------|--------------------|---------|------------|------------|------------|
| Provident Inst. for Savings | Jersey City, N. J. | 5,279   | Sav. Dept. | \$2,653.47 | \$2,653.47 |

## Контрольна комісія заважила, що:

|                                                                              |             |
|------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Залежні відсотки на моргеджах, що мали бути заплачені в 1939 р. вносять суму | \$ 1,603.41 |
|------------------------------------------------------------------------------|-------------|

|                                                                                                               |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Відсотки на моргеджах з кінцем грудня 1939 р., котрих речення припадає у першій кварталі 1940 р. були на суму | 11,565.47 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

|                                                                                           |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Залежні відсотки належні від позичок на членських грамотах, вносять суму з кінцем 1939 р. | 11,424.16 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

## Відсотки на членських грамотах з кінцем грудня 1939 р., котрих речення припадає у першій кварталі 1940 р., були на суму

|                                                                                                             |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Відсотки на бондах з кінцем грудня 1939 р., котрих речення припадає у першій кварталі 1940 р., вносять суму | 17,700.76 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

|                                                                                                       |        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| Відсотки на банкових депозитах з кінцем 1939 р., котрих речення припадає в січні 1940 р. були на суму | 667.88 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|

|                                                                                                       |        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| Відсотки на банкових депозитах з кінцем 1939 р., котрих речення припадає в січні 1940 р. були на суму | 667.88 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|

## БІЛАНС.

## Стан чинний:

|            |              |
|------------|--------------|
| Готівка    | \$ 65,168.80 |
| Моргеджі   | 152,979.50   |
| Бонди      | 181,178.76   |
| Реальності | 54,750.92    |
| Позички    | 186.00       |
| Разом      | \$454,263.98 |

## Стан довгий:

|                       |              |
|-----------------------|--------------|
| Посмертний фонд       | \$356,168.81 |
| Адміністративний фонд | 98,095.17    |
| Разом                 | \$454,263.98 |

## Зіставлення інвестицій цього фонду:

|                                                     |             |
|-----------------------------------------------------|-------------|
| З кінцем грудня 1938 року було інвестовано в бондах | \$25,625.00 |
| Закуплено бондів                                    | 5,100.00    |
| Разом                                               | \$30,725.00 |
| Продано бондів                                      | 25,625.00   |

## З кінцем 31 грудня 1939 року остає на бондах

|                                              |             |
|----------------------------------------------|-------------|
| З кінцем 31 грудня 1939 року остає на бондах | \$ 5,100.00 |
|----------------------------------------------|-------------|

## Готівка в банках

|                  |           |
|------------------|-----------|
| Готівка в банках | 32,641.79 |
|------------------|-----------|

## Разом

|       |             |
|-------|-------------|
| Разом | \$37,741.79 |
|-------|-------------|

## ЗІСТАВЛЕННЯ БІЛАНСУ ЗА 1939 РІК.

|                                      |              |
|--------------------------------------|--------------|
| Маєток Молод. Департ. 31 грудня 1939 | \$454,263.98 |
| Маєток Молод. Департ. 31 грудня 1938 | 442,046.91   |

|                                                                   |              |
|-------------------------------------------------------------------|--------------|
| Маєток Молодечого Департаменту У. Н. Союзу за 1939 рік збільшився | \$ 12,217.07 |
|-------------------------------------------------------------------|--------------|

## ЗІСТАВЛЕННЯ ФОНДІВ

|                                    |             |
|------------------------------------|-------------|
| Посмертний фонд збільшився на      | \$17,572.84 |
| Адміністративний фонд зменшився на | 5,355.77    |
| Разом                              | \$12,217.07 |

## Загальні зіставлення майна У. Н. Союзу:

|                                                                           |                |
|---------------------------------------------------------------------------|----------------|
| З кінцем 31 грудня 1939 р. було майна старших членів                      | \$5,120,404.21 |
| З кінцем 31 грудня 1939 р. було майна молодечого департаменту У. Н. Союзу | 454,263.98     |
| З кінцем 31 грудня 1939 р. було майна захисту-сиротинця                   | 37,741.79      |
| З кінцем 31 грудня 1939 р. було у фонді бл. п. Семена Ядловського         | 2,653.47       |

## Загальний маєток під контролю У. Н. Союзу

|                                           |                |
|-------------------------------------------|----------------|
| Загальний маєток під контролю У. Н. Союзу | \$5,615,063.45 |
|-------------------------------------------|----------------|

## Загальний маєток У. Н. Союзу з кінцем 1938 р.

|                                               |                |
|-----------------------------------------------|----------------|
| Загальний маєток У. Н. Союзу з кінцем 1938 р. | \$5,297,164.44 |
|-----------------------------------------------|----------------|

## Загальний маєток У. Н. Союзу з кінцем 1939 р.

|                                               |                |
|-----------------------------------------------|----------------|
| Загальний маєток У. Н. Союзу з кінцем 1939 р. | \$5,615,063.45 |
|-----------------------------------------------|----------------|

## Майно У. Н. Союзу зросло в 1939 р. на

|                                       |               |
|---------------------------------------|---------------|
| Майно У. Н. Союзу зросло в 1939 р. на | \$ 317,899.01 |
|---------------------------------------|---------------|

## Чинні від реальностей з кінцем 1939 р., котрих речення припадає в 1940 р., вносять суму

|                                                                                         |          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| Чинні від реальностей з кінцем 1939 р., котрих речення припадає в 1940 р., вносять суму | 1,678.75 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|----------|

## Надвиплати понад книжкові оцінки бондів молодечого департаменту є на суму

|                                                                           |       |
|---------------------------------------------------------------------------|-------|
| Надвиплати понад книжкові оцінки бондів молодечого департаменту є на суму | 22.13 |
|---------------------------------------------------------------------------|-------|

## ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ.

### ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

**ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК:**  
МИКОЛА МУРАШКО,  
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

**ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:**  
ГРИГОРІЙ ГЕРМАН,  
261 Madison St., Wilkes-Barre, Pa.

**ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:**  
МАРІЯ МАЛЕВИЧ,  
344 Becks Run Road, Pittsburgh, Pa.

**ГОЛОВНИЙ РЕКОРД. СЕКРЕТАР:**  
ДМИТРО ГАЛИЧИН,  
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

**ГОЛОВНИЙ ФІНАНС. СЕКРЕТАР І КАСІЄР:**  
РОМАН СЛОБОДЯН,  
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

### ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

ДМИТРО КАПІТУЛА,  
33 S. Hancock St., McAdoo, Pa.

Д-р АМВРОСІЙ Т. КІЗЬЕР,  
11903 Jos. Campau Ave., Detroit, Mich.

ОМАР Е. МАЛИЦЬКИЙ,  
8214 Snow Road, Cleveland, Ohio

СТЕПАН КУРОПАСЬ,  
4041 W. Kamerling Ave., Chicago, Ill.

РОМАН СМУК,  
1515 Esters Ave., Chicago, Ill.

**ГОЛОВНІ РАДНІ:**  
ТАРАС ШПИКУЛА,  
1409 N. Lawler Ave. Chicago, Ill.

МИКОЛА ДАВІСКИБА,  
47 Rosewood St., Mattapan, Mass.

АНТІН ШУМЕЙКО,  
1972 Ostwood Ter., Union, N. J.

ІЛІЯ ГУЗАР,  
532 E. 18th Street, New York City.

СТЕФАН СЛОБОДЯН,  
4323 N. 16th St., Philadelphia, Pa.

ОНУФРІЙ ЗАПОТОЧНИЙ,  
1446 Dorothy St., Scranton, Pa.

ВОЛОДИМИР ЛІДИК,  
5035 Daniels, Detroit, Mich.

ІВАН ПІГУЛЯК,  
143 Whittier Ave., Syracuse, N. Y.

ЮЛІЯ БАВІОЛІК,  
71 S. Main St., McAdoo, Pa.

СТЕФАНІЯ ПАЛІВОЛА,  
2444 W. 5th St., Cleveland, Ohio

Головна канцелярія У. Н. Союзу знаходиться у власнім домі під числом 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Поштова адреса У. Н. Союзу: P. O. Box 76, Jersey City, N. J. Telephone: Bergen 4-1016.

### ДЕЩО ПРО ЦУКОР.

Цукор знали вже дуже давно, бо 5,000 літ до Різдва Христа. Діставали його з цукрової трощі (зразу як сок), яка росла в долинах рік Китаю. З Китаю поширився цукор на Індю й близький Схід, а звідти коло 1100 р. по Христі прийшов до Європи (час першого хрестовного походу).

Сама назва „цукор“ походить від індійського слова „саркара“.

Перші відомості про цукор в стані ципкумо маємо з північної Індії коло 300. р. по Христі. Вживали його як ліку.

Цукрова троща передісталася зразу з Азії на острів Кипр, а з Кипру до Європи. Перша рафінерія цукру з'являється в Німеччині в Авсбургу в р. 1573. Доти цукор усе ще був рідким та дорогим артикулом, аж коли 1747 р. звернули увагу на цукровий буряк, а в 1801 р. на Шлезьку в Кунерн збудували першу фабрику цукру з буряків, дуже скоро став він масовим артикулом.

### ПІЗНАЙМО ЛЮДЕЙ! ІВАН ЧЕРНЯВА

у своїй повісті під назвою **ЛЮДИ З ЧОРНИМ ПІДНЕБІННЯМ** змальовує дотепно й живо два роди людей нашого середнього століття, що все своє життя посвятили незвичайній кар'єрі: і людей, що суть і красу життя вичули в молодечому змаганні, безупинний натиск і вічному русі.

Ціна 40 центів.

Замовляйте: **„Svoboda“** P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

## ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ ЗА 1939 РІК

### МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. СОЮЗУ.

З початком липня 1939 р. було всіх дітей членів 8,560  
За час 6 місяців: прийнято нових дітей членів 1,201  
прийнято наново 123  
прийнято з переступними листами 91  
прийнято з інших клас 15  
Разом 9,990

За час 6 місяців: суспендовано 363  
відійшли з переступними листами 93  
відійшли до повнолітніх членів 589  
відійшли до інших клас 15  
відійшли на безплатне продовження 21  
відійшли зі зворотом в готівці 3  
відійшли на виплачене забезпечення 5  
померли 5

Разом 1,093

Віднявши 1,093 від 9,990, дістанемо загальне число дітей членів з кінцем грудня 1939 р. 8,897

За останніх 6 місяців 1939 р. У. Н. Союз зріс у молодечім департаменті на 337 членів.

Отже У. Н. Союз за останніх 6 місяців 1939 р. зріс у членстві разом на 1,642 повнолітніх членів і дітей.

### ЗВІТ ВІД 1. СІЧНЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1939 Р. ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ.

З початком січня 1939 р. було всіх повнолітніх членів 24,443  
У 1939 році: прийнято нових 3,337  
прийнято наново 1,037  
прийнято з переступними листами 510  
прийнято з старого роду забезпечення 6  
Разом 133

У 1939 році: суспендовано 1,991  
відійшли з переступними листами 508  
відійшли до повнолітніх членів 6  
відійшли до інших клас 132  
відійшли на безплатне продовження 130  
відійшли зі зворотом в готівці 21  
відійшли на виплачене забезпечення 5  
померли 212

Разом 3,005

З кінцем грудня 1939 р. було всіх повнолітніх членів 26,461

**Повнолітні члени були забезпечені в таких класах:**

У старому роді забезпечення 373  
В забезпеченні платнім по смерті з вкладками до 70 року життя 843  
В забезпеченні платнім по смерті з вкладками впродовж 20 років 3,508  
В забезпеченні платнім за життя з вкладками впродовж 20 років 1,762  
В новім забезпеченні на ціле життя для нових членів 5,881  
В новім забезпеченні на ціле життя для старих членів 14,094

Разом 26,461

З початком січня 1939 р. було всіх повнолітніх членів 24,443 а з кінцем грудня 1939 р. було 26,461. Тимсамим департамент повнолітніх членів збільшився на 2,018

### МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

З початком січня 1939 року всіх членів 8,260  
У 1939 році: прийнято нових 1,963  
прийнято наново 231  
прийнято з переступними листами 184  
прийнято з інших клас 29

Разом 10,667

У 1939 році: суспендовано 703  
відійшли з переступними листами 193  
відійшли до повнолітніх членів 773  
відійшли до інших клас 26  
відійшли на безплатне продовження 8  
відійшли на виплачене забезпечення 4  
відійшли зі зворотом в готівці 50  
померли 13

Разом 1,770

З кінцем грудня 1939 р. було всіх дітей 8,897

**Діти були забезпечені в таких класах:**

У класі 1. Молодечого Департаменту 5,973  
У класі 2. Молодечого Департаменту 1,751  
У класі 3. Молодечого Департаменту 1,170

Разом 8,897

З початком січня 1939 року було всіх дітей 8,260 а з кінцем грудня 1939 року було 8,897. Отже загальне число дітей збільшилося впродовж року на 637

Загальний приріст повнолітніх членів і дітей за рік 1939 вносить 2,655.

### ЗВІТ КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ-КАСІЄРА ВІД 1. ЛИПНЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1939 Р. — ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ.

#### П Р И Х О Д И:

|          | З місячних вкладок від членів | Процент від бондів | Процент від моргеджів | Процент від позичок | Процент з банків | Заробок на бондах | Чини від реальності | Сирітські частини | Звороти до нар. фонду стип. і т.п. | Звороти резерви з мол. деп. асек. і т.п. | Звороти податків, асек. і т.п. | Друкарня, кінггарія і „Notes“ | Сплати моргеджів | Продаж і сплати бондів | Сплати позичок | Реальності | Фонд Згоди Братств | РАЗОМ        |
|----------|-------------------------------|--------------------|-----------------------|---------------------|------------------|-------------------|---------------------|-------------------|------------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------|-------------------------------|------------------|------------------------|----------------|------------|--------------------|--------------|
| Липень   | 54,430.09                     | 11,669.61          | 3,541.53              | 470.89              | 302.78           | 6,453.57          | 12,178.75           | 761.72            | 55.39                              | 183.00                                   | 24.25                          | 25.00                         | 3,050.72         | 81,797.50              | 9,125.78       | 25,228.38  | 52                 | 209,278.96   |
| Серпень  | 50,478.66                     | 3,642.50           | 2,568.24              | 575.99              |                  | 605.00            | 12,331.50           |                   | 55.00                              | 257.00                                   | 8.00                           | 28.00                         | 718.25           | 24,835.00              | 965.32         |            |                    | 97,068.98    |
| Вересень | 52,604.94                     | 3,011.82           | 9,246.26              | 833.61              |                  |                   | 12,050.75           | 1,500.00          | 54.43                              | 391.00                                   | 26.50                          | 2,876.50                      | 6,861.82         | 149,695.63             | 1,620.92       |            |                    | 240,774.18   |
| Жовтень  | 53,765.30                     | 1,862.47           | 2,928.99              | 773.17              |                  | 62.90             | 12,332.75           |                   | 85.00                              | 210.00                                   |                                | 78.00                         | 1,798.73         | 85,920.00              | 1,088.92       |            |                    | 160,906.23   |
| Листопад | 50,569.42                     | 12,789.58          | 2,821.62              | 958.31              |                  | 17.00             | 12,461.75           | 252.00            | 25.00                              | 106.68                                   | 35,051.48                      | 1,713.43                      | 32,949.12        | 42,295.00              | 3,557.89       |            |                    | 195,569.98   |
| Грудень  | 54,868.85                     | 6,026.03           | 21,718.09             | 749.59              | 83.61            | 3,212.55          | 12,956.83           |                   | 40.15                              | 7,130.00                                 | 2,588.43                       | 2,117.32                      | 14,469.65        | 173,789.50             | 3,066.46       | 84,073.00  |                    | 386,690.06   |
| Разом    | 316,717.26                    | 39,002.01          | 42,824.73             | 4,361.56            | 386.39           | 10,351.02         | 74,312.33           | 2,513.72          | 314.97                             | 8,277.68                                 | 37,698.66                      | 6,838.43                      | 59,848.29        | 558,332.63             | 19,425.29      | 109,301.38 | 52                 | 1,290,506.63 |

#### Р О З Х О Д И:

|          | Посмертний фонд | Адміністр. фонд | Резервовий фонд | Конвенц. фонд | Запомог. фонд | Народний фонд | Сирітський фонд | Фонд Згоди Братств | Моргеджі   | Бонди    | Реальності | Позички | Друкарня і кінггарія | Notes    | Інші розходи | Contingent Fund | РАЗОМ      |
|----------|-----------------|-----------------|-----------------|---------------|---------------|---------------|-----------------|--------------------|------------|----------|------------|---------|----------------------|----------|--------------|-----------------|------------|
| Липень   | 29,698.32       | 17,728.91       |                 | 66.67         | 3,029.19      | 1,137.25      | 732.03          | 22,875.00          | 77,800.00  | 1,501.85 | 3,592.92   |         |                      |          |              |                 | 158,162.14 |
| Серпень  | 27,065.81       | 6,511.25        |                 |               | 2,357.75      | 3,034.22      | 1,066.75        |                    | 88,550.00  |          | 4,726.56   |         |                      |          |              |                 | 133,312.34 |
| Вересень | 21,753.88       | 10,485.00       |                 |               | 1,800.72      | 2,387.59      | 492.50          |                    |            |          | -2,536.27  |         |                      | 2,500.00 |              |                 | 41,988.58  |
| Жовтень  | 19,985.48       | 14,650.06       |                 |               | 1,716.77      | 1,068.92      | 406.57          | 8,523.16           | 48,810.00  |          | -3,298.62  |         |                      |          |              |                 | 98,450.58  |
| Листопад | 35,978.38       | 9,095.69        |                 |               | 2,687.65      | 1,199.14      | 445.77          |                    | 157,307.50 |          | 7,035.58   |         |                      |          | 35,000.00    |                 | 248,740.71 |
| Грудень  | 31,809.70       | 16,443.15       |                 |               | 3,077.68      | 2,769.83      | 2,103.87        | 3,265.53           | 105,115.00 | 2,000.00 | 3,431.68   |         |                      |          |              | 74,778.00       | 244,794.44 |
| Разом    | 166,291.57      | 74,914.06       |                 | 66.67         | 14,669.76     | 11,596.95     | 5,247.49        | 34,696.31          | 477,582.50 | 3,501.85 | 24,621.63  |         |                      | 2,500.00 | 35,000.00    | 74,778.00       | 925,466.79 |

### ЗВІТ КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ-КАСІЄРА. — ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА 1939 РІК.

#### П Р И Х О Д И:

|              | З місячних вкладок від членів | Процент від бондів | Процент від моргеджів | Процент від позичок | Процент з банків | Заробок на бондах | Чини від реальності | Сирітські частини | Звороти до нар. фонду стип. і т.п. | Звороти резерви з мол. деп. асек. і т.п. | Звороти податків, асек. і т.п. | Друкарня, кінггарія і „Notes“ | Сплати моргеджів | Продаж і сплати бондів | Сплати позичок | Реальності | Фонд Згоди Братств | РАЗОМ        |
|--------------|-------------------------------|--------------------|-----------------------|---------------------|------------------|-------------------|---------------------|-------------------|------------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------|-------------------------------|------------------|------------------------|----------------|------------|--------------------|--------------|
| 1-ий 1/2 рік | 308,664.98                    | 31,972.93          | 26,145.80             | 3,117.20            | 487.19           | 7,602.09          | 77,419.53           | 3,416.73          | 300.36                             | 16,033.82                                | 276.24                         | 150.00                        | 34,206.20        | 539,957.49             | 25,710.42      | 15,117.50  | 382.44             | 1,090,980.92 |
| 2-ий 1/2 рік | 316,717.26                    | 39,002.01          | 42,824.73             | 4,361.56            | 386.39           | 10,351.02         | 74,312.33           | 2,513.72          | 314.97                             | 8,277.68                                 | 37,698.66                      | 6,838.29                      | 59,848.29        | 558,332.63             | 19,425.29      | 109,301.38 | 52                 | 1,290,506.69 |
| Разом        | 625,382.24                    | 70,974.94          | 68,970.53             | 7,478.76            | 873.58           | 17,953.11         | 151,731.86          | 5,930.45          | 615.33                             | 24,311.50                                | 37,749.90                      | 6,888.25                      | 94,054.49        | 1,098,290.12           | 45,135.71      | 124,418.88 | 382.96             | 2,381,467.61 |

#### Р О З Х О Д И:

|              | Фонд посмертний | Фонд адміністр. | Фонд резервовий | Фонд конвенц. | Запомог. фонд | Народний фонд | Сирітський фонд | Фонд Згоди Братств | Моргеджі   | Бонди        | Реальності | Позички   | Друкарня і кінггарія | Notes    | Інші розходи | Contingent Fund | РАЗОМ        |
|--------------|-----------------|-----------------|-----------------|---------------|---------------|---------------|-----------------|--------------------|------------|--------------|------------|-----------|----------------------|----------|--------------|-----------------|--------------|
| 1-ий 1/2 рік | 209,682.50      | 73,759.29       | 885.36          | 45.47         | 11,680.80     | 4,260.00      | 22,178.57       | 4,100.46           | 170,709.83 | 546,423.09   | 617.50     | 27,430.93 |                      | 300.00   |              | 2,500.00        | 1,074,573.80 |
| 2-ий 1/2 рік | 166,291.57      | 74,914.06       |                 | 66.67         | 14,669.76     | 4,260.00      | 11,596.95       | 5,247.49           | 34,696.31  | 477,582.50   | 3,501.85   | 24,621.63 |                      | 2,500.00 | 35,000.00    | 74,778.00       | 925,466.79   |
| Разом        | 375,974.07      | 148,673.35      | 885.36          | 112.14        | 26,350.56     | 4,260.00      | 33,775.52       | 9,347.95           | 205,406.14 | 1,024,005.59 | 4,119.35   | 52,052.56 |                      | 2,800.00 | 35,000.00    | 77,278.00       | 2,000,040.59 |

#### Пояснення до рубрик у розходах.

В першій рубриці загальна сума розходів за 1939 рік в посмертному фонді вносить \$375,974.07

На цю суму склались ось такі позиції:

Виплачено посмертних запомог \$173,622.35  
Грошові звороти (кеш сурендер) 35,228.88

Перенесена резерва з старого роду нових родів о-безпечення 5,001.31  
Процент і премія на куплених моргеджах (F. N. A.) 3,364.65  
Процент на куплених бондах 5,557.34  
Премія або втрата на бондах 4,662.03  
Обниження вартості реальностей 3,095.50  
Податок, вода, опал, світло і інші виплати на ре-альностях 95,912.92  
Правні видатки 112.45  
Зворот проценту від позичок 3.42  
Дивіденда членам 49,413.22

Разом \$375,974.07

В другій рубриці в запомоговім фонді загальна сума розходів вносить \$26,350.56

На цю суму склались ось такі позиції:

Запомоги для членів 23,149.00  
Податок, вода, опал, світло і інші видатки на ре-альностях 2,168.23  
Обниження вартості реальностей 1,000.00  
Процент на куплених бондах 33.33

Разом \$26,350.56

В третій рубриці в сирітськй фонді загальна сума розходів вносить \$33,775.52

#### На цю суму склались ось такі позиції:

Посмертні виплати спадкоємцям (сирітські частини) 16,083.22  
Процент для спадкоємців 2,919.30  
Перенесення з сирітського фонду до адміністрацій-ного фонду осталої надлишки відсотків 8,076.60  
Податок, вода, опал, світло і інші видатки на ре-альностях 5,057.67  
Обниження вартості реальностей 1,549.50  
Кошти правні при виплаті сирітських запомог 50.00  
Втрата на бондах 6.00  
Процент на куплених бондах 33.33

Разом \$33,775.52

#### ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА ШІСТЬ МІСЯЦІВ.

Готівка з кінцем червня 1939 р. \$280,846.29  
Прихід за час від 1 липня до 31 грудня 1939 1,290,506.69

Разом \$1,571,352.98

Розхід за час від 1 липня до 31 грудня 1939 925,466.79

Готівка з кінцем 31 грудня 1939 р. \$645,886.19

#### ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 1939 РІК.

Готівка з кінцем грудня 1938 р. остала \$264,459.17  
Прихід за час від 1 січня до 31 грудня 1939 р. 2,381,467.61

Разом \$2,645,926.78

Розхід за час від 1 січня до 31 грудня 1939 р. 2,000,040.59

Готівка з кінцем 31 грудня 1939 р. \$645,886.19

#### БІЛАНС.

##### Стан чинний

Готівка \$645,886.19  
Моргеджі 1,387,260.10  
Бонди 1,431,070.93  
Реальності 1,055,951.59  
Позички 580,243.13  
Друкарня і кінггарія 16,217.27  
Ноти 3,775.00

Разом \$5,120,404.21

##### Стан довжний.

Посмертний фонд нових родів забезпечення \$4,375,599.68  
Адміністраційний фонд 176,242.08  
Запомоговий фонд 80,190.56  
Народний фонд 5,765.35  
Резервовий фонд 11,786.32  
Конвенційний фонд 36,879.70  
Contingent Fund for protection of Inv. & Mort. 152,265.00  
Фонд Згоди Братств 38,821.42  
Посмертний фонд старо-го роду забезпечення 69,566.90  
Сирітський фонд 173,287.20

Разом \$5,120,404.21

### ЗВІТ З КОНТРОЛІ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. С. ВІД 1. ЛИПНЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1939 Р.

#### П Р И Х О Д И

|  | З місячних вкладок від членів | Процент від бондів | Процент від моргеджів | Чини від реальностей | Процент з банків | Процент від позичок | Заробок на бондах | Звороти | Сплати моргеджів | Продаж і сплати бондів | Сплати позичок | Реальності | РАЗОМ |
|--|-------------------------------|--------------------|-----------------------|----------------------|------------------|---------------------|-------------------|---------|------------------|------------------------|----------------|------------|-------|
|--|-------------------------------|--------------------|-----------------------|----------------------|------------------|---------------------|-------------------|---------|------------------|------------------------|----------------|------------|-------|



**УВАГА! ПІТСБУРГ І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!**

**КОНЦЕРТ**

Славної Української Співацької й Артистичної Краєвої Сцени  
**ОЛЬГИ ЛЕПКОВОЇ**

В НЕДІЛЮ, 31. БЕРЕЗНЯ (MARCH 31, 1940)  
В ЛИТОВСЬКІЙ САЛІ,  
1721 SARAH STREET, S. S. PITTSBURGH, PA.

Початок в годині 2:30 пополудні.

Українці Пітсбургу й околиць! Воєнна заперха захопила нашу відому співачку далеко від Рідної Землі. Приїждьте й послухайте гарних українських пісень у мистецькому виконанні наймодернішої Ольги Лепкової. Перший голос і драматичне виконання пісень, які Ольги Лепкова вибрала на цей концерт в Пітсбургу, дасть Вам нагоду пропестити репрізу дуже приємно. Приходьте і своїх дітей приведьте — в неділю, 31. березня. Не забудьте прийти! До побачення! Комітет.

**ПОЗІР, НЮАРК І ОКОЛИЦЯ!**

ДВІ ФІЛЬМИ БУДУТЬ ВИСВІТЛЕНІ

В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ, 180 WILLIAM ST., NEWARK, N. J.

В СУБОТУ, 30. БЕРЕЗНЯ (MARCH 30, 1940)  
ВІД ГОДИНИ 7. ДО 11. БУДЕ СВІТЛИНА

**МУКИ І СМЕРТЬ ІСУСА ХРИСТА**

В НЕДІЛЮ, 31. БЕРЕЗНЯ (MARCH 31, 1940)  
ВІД 7. ДО 11. БУДУТЬ ВИСВІТЛЕНІ Перші Українські Фільми з Львова

**ОСТАННЯ ДОРОГА ГЕНЕРАЛА У.Г.А. М. ТАРНАВСЬКОГО**

І ІНШІ СВІТОВІ НОВИНИ.

Вступ на оба вечери 35¢, діти 10¢.

Не омийте нієї нагоди побачити на фільмовій ленті наші зношені події. Комітет.

**ІІ ІМПОРТОВАНИ З ПАРИЖУ ІІ**

НАРЕШТІ МОЖНА ДІСТАТИ

**ПУДЕРНИЦІ „СОМРАСТ“**

В УКРАЇНСЬКІМ СТИЛЮ.

з українським гербом ТРИЗУБОМ і 5 гербами українських земель у гречудному виконанні одного з наших найкращих артистів у Парижі.

Герб — у голубій і золотій красі

Пудерниця кремового, чорного або вишневого кольору (для вибору покупця)

Чудова пам'ятка на Великодній або інший дарунок

Знаменита нагода зареєструвати український артистичний виріб перед чужинцями

ЦІНА З ПЕРЕСІЛКОЮ 2 ДОЛЯРИ.

Замовлення слати до:

**„SVOBODA“**

81-83 Grand St., (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.



МЕТАЛЕВІ КАПЕЛЮХИ.

З приводу Великодня Етел і Вільма Шарфмен парадували в Нью-Йорку з алюмінієвими ринками до варення на голові, прикрашеними квітами.

## ПИТАННЯ І ВІДПОВІДІ

**Питання:** Який рік тому один з моїх знайомих був засуджений за крадіжку і дістав 18 місяців арешту. Він живе тут поверх дванадцяти років, однак ніколи не старався про американські папери. Чи будуть його депортувати по закінченні кари? Він має жінку і двоє дітей, роджених у Злучених Державах.

**Відповідь:** Цей чоловік підлягав би депортації, якби ввдуже поповнив злочин і був знову засуджений на тюремну кару на час одного року, або довше. Теперішні закони роблять різницю між чужинцями, що проживають тут довгі роки, і тими, котрі живуть тут усього п'ять років. Власне ці останні підлягають депортації, коли хочби перший раз були карані в'язницею на один рік чи довше. В конгресі пороблено заходи для зміни того закону, так, щоб депортувати чужинця за тяжкі злочини і засудженого на в'язницю на рік, або довше, незалежно, як довго тут проживає.

**Питання:** Де можна довідатись про громадянство жінок і дітей, а також дістати інформації відносно процедури натуралізації?

**Відповідь:** Читайте брошуру на 64 сторінок друку, видавну ФЛІС-сом під заголовком: „Як стати громадянином Злучених Держав“. Там є окремі уступи про те, який вплив має натуралізація чужинця на його родину, як теж про натуралізацію жінок. Також дослівно внясно справу вибирання „перших паперів“, подавання петиції на другі папери і про остаточні діти. Брошури продають по 25¢ від штуки, а дістати їх можна від: Foreign Language Information Service, 222 — 4th Ave., New York, N. Y.

**Питання:** Мені здається, що мусить бути якась неточність чи різниця між тим, скільки фактично я заробляю, і сумою, вписаною на мій рахунок соціального забезпечення. Як можна цю справу перевірити?

**Відповідь:** Дістаньте поштівку з найближчого бюро соціального забезпечення, вивірте її та вийдіть у призначене місце. Скоро потім дістанете звіт, де буде вказано висоту заробітків, вписаних на ваш кредит. Коли покажеться помилка, то знайдіть з тим до місцевого бюро соціального забезпечення.

Згідно з поправкою закону соціального забезпечення, кожний працедавець мусить видавати кожному своєму робітникові писаний випис з плати заробітків, після 31-го грудня 1939 року. Такі посвідки мають бути видавані щонайменше раз на рік, або коли робітник покидає працю.

Велика українська письменниця, що писала під псевдонімом чоловічим іменем як **МАРКО ВОВЧОК** свої сатиричні оповідання про долю жінки й країни, написала теж низку історичних оповідань, з котрих найкраще „МАРУСЯ“, котре відомо на нашім боці.

**КОЗАЦЬКА ДОЧКА**

Люби марширувати під відомою пості Кипки-Основаєнка під тим самим наголовком.

Це оповідання малює козацькі часи на Україні після смерті гетьмана Богдана Хмельницького. Це історія козацької дочки й могутнього запорожця на історичній основі часів Петра Дорошенка.

Оповідання виявилось було вперше в російській перекладі йшло собі в тій мові класика мови. По українськи оповідання вперше в 1904 році й від того часу не сходило з листів найбільш популярних книжок українського читача. Це оповідання стало теж однією з найбільш популярних книжок в Європі. Переклад його на французьку мову знав знайомих і приятель Марка Вовчка Етьєль, що підписувався псевдонімом Іменем Сталь. Крім кількох десятків французьких видань, перекладено це оповідання й на інші європейські мови (наприклад німецьку й італійську).

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ

**„SVOBODA“**

81-83 GRAND STREET,  
P. O. BOX 346,  
JERSEY CITY, N. J.

**Питання:** Мені тепер 67 років життя, але я нічого не робив останні п'ять літ. Чи я управлений до федеральних місячних пенсій?

**Відповідь:** Коли ви вбогі і не маєте дітей, котрі могли б вас удержувати, то можете бути управлені на допомогу старих літ, згідно з законами вашого стейту. В теперішній часі не можете жадати федеральних беніфеїтів старих літ, бо федеральне забезпечення до вас не відноситься.

Щоб людина, поверх 65 літ життя, могла мати право до пенсії соціального забезпечення, мусить дістати таку працю, яка підлягає дотриманню законом і працювати щонайменше шість річних кварталів (впроваджені щонайменше півтора року), і в кожному з кварталів заробити \$50 або більше. Лише в такому випадку згадана людина буде управнена до місячних беніфеїтів, коли перестане працювати, незалежно, чи може себе вдержувати або ні.

Стейтві пенсії для старців це інша справа. Ними заряджують стейти і рішають, хто, відповідно до потреби, є управлений їх діставати. До подання на стейтвову поміч старих літ не треба карти соціального забезпечення.

**Питання:** Мені вже 70 літ життя. Останні п'ять літ уже не працюю і не маю більше сил до праці, ані засобів до життя. Я подавав на пенсії старих літ, але мій стейт не платить їх негромадянам. Скажіть, будь ласка, яким чином можу дістати федеральну пенсію старих літ? Я чув, що федеральні закони не відрізняють чужинців від громадян.

Відповідь: Багато людей думають, що федеральний уряд платить пенсії вбогим старцям, але це помилка. Пенсії старих літ виплачують тільки стейти, а кожен рішає, кому їх давати. Більшість стейтів не дає пенсій чужинцям. Федеральний уряд поносить частину коштів стейту, зв'язаних з пенсіями, але не мішається до того, як стейти розділяють пенсії.

Федеральний уряд платить пенсії робітникам по скінченні 65 літ життя, або їх родинам, лише коли вони забезпечені законом соціального забезпечення. Тому, що ви не працювали від 1 січня 1937, коли той закон увійшов у життя, не можете діставати державну пенсію.

ФЛІС.

## ЗБОРИ ВІДПІЛІ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Просвіта, від 260, дає до відомої тим членам, що не були присутні на річній митині, котрий відбувся 11. лютого, що на 1940. рік вибрані до уряду: Ефрозина Сидорик, предс.; Марія Бандура, заст.; Розалія Кокоць, секр.-кас.; Анна Забонька, і Марія Лабик, контр.

## ЯК ВИЛОВЛЮЮТЬ СОНЯШНЕ ТЕПЛО

Масачусетський Інститут Технології побудував недавно хату з таким дахом, що вилловлює й прищипаровує соняшне тепло. Дах на хаті зверху скляний. А яку стопу нижче знаходиться другий поклад даху. Цей другий поклад з грубої бляхи, що помальована зверху на чорно. А як відомо, все, що помальоване на чорно, втягає всебічно сонячне тепло. Та всеж таки багато тепла могло б відбиватися від чорної бляхи й вивірюватися вгору. Однак його задержує верхній поклад даху, тобто скляний.

А використовують вилловлене чорною бляхою соняшне тепло в той спосіб, що воно нагріває воду в руках, які уміщені під бляхою. А звідти тепла вода спливає до збірника в пивниці. Від збірника нагрівається повітря. А тепле повітря йде рурями для опікання кімнат у хаті. Коли покажеться ця проба успішною, то такий спосіб можна буде пристосовувати до опікання домів загальною.

## ПОМЕР ВІДКРИВЕЦЬ БАКТЕРІЇ ІНФЛЮЕНЦИ

У Лондоні помер Патрік Плейфер Лейдло, директор Краєвого Інституту для Медичного Ресурсу, звисний у цілому світі з відкриття бактерії еспанської інфлюєнці. За його заслуги для науки йому надано титул лорда.

## БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

**НА ПРОДАЖ БАР-ГРИЛ.** Нагода знаменитого й дешевого купна. Тижневий торг \$500. Подорожження на Європу. Українська й польська дільниці.

J. TANSKI,  
17 St. Marks Place, New York City.

**РЕСТАВРАНТ НА ПРОДАЖ.** Дуже добра місцевість. Інтерес вироблений. Можна набутися за приступну ціну. 66-8  
97 — 3-та ЕВНЮ (між 12 А 13. ул.),  
NEW YORK CITY.

## ПРИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНОК

Фарба в по-рошку, зі старого краю. Бісім (8) красок: червона, жовта, червона темна, жовта, помаранчева, зелена, синя, чорна. Ціна за 8 красок \$1.00. Біск п'ятьма й кістками до писання 25 ц. Крайовий шафран 25 ц.

**ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ** білосніжні „Христос Воскресе“ або картки в формі книжечок з віршами, ціна за дозін 60 ц., 50 карток \$1.75, 100 карток \$3.00. Картки в формі книжечок люксусові, ціна за дозін \$1.00. Зелене листя до роблення паперових квіток, грощ коштує 75 ц.

**ПРОПОВІДІ** (Сава Боже) о. Юліана Дзеронича. На всі неділі і свята, 2 том. брошуру, ціна \$1.50

Церковні Пісні, з нотами \$1.50

Ладан (Кадило), для церковного ужитку, фунт .75

Ладан (Кадило) для домашнього ужитку, бакса .25

Св. Моршинська, імпортована з краю, оригінально пакована в скляних слоїках, поручається на шапковий недомагання .75

**UKRAINIAN BAZAAR**  
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

## Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,  
ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,  
between 1st and 2nd Avenues,  
NEW YORK, N. Y.  
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ХТО ХОЧЕ нагадати собі ПРО СЕЛО, яке він знав, а при тому ПІЗНАТИ нові питання життя, що стали перед сегом по війні, найпрочитав збірку оповідань

ВАСИЛЬ ТКАЧУК  
**СИНІ ЧІЧКИ**

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ

**„SVOBODA“**

81-83 GRAND STREET,  
P. O. BOX 346,  
JERSEY CITY, N. J.

Славного критика запросили на генеральну пробу песи. Коло години десятої вийшов додому підчас другої дії. На другий день питається його обиджений автор:

— Чомуж ви вийшли вже на другий дії?

— Бо я не хотів бути нечемний і не вийшов на першій — відповів критик.

## ДИСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

**ПОТРІБНО РОБІТНИКА**  
НА ФАРМУ, згідного, жонатого або самотнього. Має вміти доїти корови й робити кінсьм.

Письма на адресу:  
JACOB TIMOSCHUK,  
Box 173, Arkville, N. Y.

Потрібно ЖІНОК до чищення офісів. Приймаємо лише досвідчених.

Голоситися до:  
**HANDI-MAN**  
145 W. 45th ST., NEW YORK CITY.

## НАЙДУТЬ ПОСАДУ

Треба ДЯКОВЧИТЕЛЯ. Українська православна церква в Клівленді, О., пошукує дяковчителя-диригента, що міг би вести церковний і світський хор, провадити школу й режіссу. Посаду можна обняти від 15 квітня. В листі проситись подати бажану платню.

ST. VLADIMIR'S CHURCH,  
2290 W. 11th St., Cleveland, Ohio.

## УВАГА

**ФІЛЯДЕЛЬФІЯ І ОКОЛИЦЯ**

**ІВАН ГАСИН**

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Похорони по ціні так низькій як \$150.

Модерна обстановка. Обслуга чесна й шира. Через телефон ми немовби сусідами



Office Address:  
**JOHN HASYN**  
Undertaker & Embalmer  
3948 N. SMEDLEY STREET,  
SAGAMORE 3563 PHILA., PENNA.



**МИРОН ЛИТВИН**

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без різниці як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга шира і чесна. — Office:  
383 MORRIS AVENUE,  
cor. Springfield Ave.  
NEWARK, N. J.  
Phone: Essex 3-5347

**ІВАН БУНЬКО**

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Заряджує погребом по ціні так низькій як \$150. Обслуга найкраща.

**JOHN BUNKO**  
Licensed Undertaker & Embalmer  
437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.  
Dignified funerals as low as \$150.  
Telephone: GRAMERCY 7-7661.

## ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОНКС, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,  
NEW YORK, N. Y.  
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:  
707 PROSPECT AVENUE,  
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.  
Tel. Melrose 5-6577

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

## ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(124)



Щоб урятувати Калюка від дальшого бичування, Тарзан готовий був себе наразити на небезпеку. Він закричав до королеви: „Чому мене не питаєш?“ Королева у відповідь злобно засміялась і відповіла: „О, то ти теж дещо знаєш у тій справі? По правді скажати, я тим не здивована. Але кажи мені, що ти знаєш?“



„Звели наперед увільнити Калюка. Це не він спричинник цього лиха“, зажадав Тарзан. „Коли не він, то хто? Признавайся“, сказала королева. „Я відповім на те питання лише тоді, коли ти звільниш Калюка“, домагався Тарзан. Королева була люта в тих домагав, але мусила зробити так, як домагався Тарзан.



Коли Калюка відв'язали, вона знов звернулася до Тарзана: „Ну, а тепер скажи мені, хто смів проти мене підготувати повстання? Також вкажи пальцем на кожного, що був у тому співвинуватцем, а можливо, що й твоя кара злігідніє“. „Я не думаю про свою кару“, відповів Тарзан. „Скажи мені, що зробив з Перієм і Калюком?“



„Це для кожного ясно, що я з ними задумую зробити. Не бачиш золотих нашийників на них? Це значить, що вони вибрані на жорстокім у день свята Панту. Це кожному відомо“. „Я про це також чув, але я хотів упевнитись. Коли так, то ти мусиш змінити їх долю і дарувати їм життя“, сказав визнаючи Тарзан.